

Advies

Over het voorontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord betreffende de verwerking van gegevens met betrekking tot vaccinaties tegen COVID-19

Brussel, 16 februari 2021

**Voorontwerp van decreet houdende instemming met het
samenwerkingsakkoord betreffende de verwerking van gegevens met
betrekking tot vaccinaties tegen COVID-19**

Adviesvraag: Advies over het voorontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van (DATUM) tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de verwerking van gegevens met betrekking tot vaccinaties tegen COVID-19

Adviesvrager: Wouter Beke - Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding

Ontvangst adviesvraag: 5 februari 2021

Adviestermijn: 10 werkdagen

Decretale opdracht: adviesfunctie

Goedkeuring kamer: Sectorale kamer Gezondheid - 16 februari 2021 – bij consensus

Contactpersoon: Annick De Donder – addonder@serv.be

Inhoud

Inhoud	3
Advies	4
1 Algemene appreciatie	4
2 Randvoorwaarden bij het gebruik en het verbreden van Vaccinnet in het kader van de COVID-19 vaccinatie	4
3 Garanties met betrekking tot de gegevensdeling en de privacy van de burger	5

Advies

Situering

De Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is met spoed om advies gevraagd over het voorontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord betreffende de verwerking van gegevens met betrekking tot vaccinaties tegen COVID-19. Deze adviesvraag werd behandeld door de kamer gezondheid van de Vlaamse Raad WVG, die het voorontwerp van instemmingsdecreet en het samenwerkingsakkoord samen bekeken heeft. Het voorliggende advies hierover werd bij consensus goedgekeurd op 16 februari 2021.

Met het voorontwerp van decreet stemt de Vlaamse Gemeenschap in met een samenwerkingsakkoord tussen alle betrokken overheden over het opzetten van een gemeenschappelijk informatiesysteem voor het uitnodigen van de bevolking tot vaccinatie tegen COVID-19 en voor de organisatie en registratie van deze vaccinatie. Het gekozen informatiesysteem is dat van Vaccinnet, het Vlaamse vaccinatieregister dat zal worden opengesteld voor de andere deelstaten en hun COVID-19 vaccinatie.

1 Algemene appreciatie

De Vlaamse Raad WVG steunt de keuze om verder te werken met een bestaand systeem, met name Vaccinnet, gezien de grote tijdsdruk voor het vaccineren van de bevolking tegen COVID-19 en omdat dit vaccinatieregister in Vlaanderen zijn merites heeft.

Het is ook zeer goed om via de nodige afspraken in het samenwerkingsakkoord het uitnodigen van personen voor een vaccinatie tegen COVID-19 en het registreren van de gevaccineerden in ons land uniform te laten verlopen.

De raad drukt zich dus positief uit tegenover het instemmingsdecreet en het samenwerkingsakkoord. Maar in deel 2 van voorliggend advies formuleert hij wel een aantal belangrijke randvoorwaarden bij het gebruik en de verbreding van Vaccinnet in het kader van de strijd tegen het coronavirus. Aangezien een correcte gegevensdeling en daarmee ook de bescherming van de privacy van de burger uitermate belangrijke randvoorwaarden zijn, werden de aanbevelingen hieromtrent uitgelicht in een derde deel van het advies. De raad vraagt om de opmerkingen in dit advies mee te nemen in de verdere uitvoering van het samenwerkingsakkoord.

2 Randvoorwaarden bij het gebruik en het verbreden van Vaccinnet in het kader van de COVID-19 vaccinatie

Het vaccineren van de bevolking tegen COVID-19, met als doelstellingen voornamelijk het beschermen van de risicogroepen en het bereiken van een groepsimmunitet tegen corona door minstens 70% van de bevolking te vaccineren, is een belangrijk onderdeel van het beheersen van de gevolgen van de pandemie. Om de genoemde doelstellingen te behalen en het vaccineren op gecoördineerde wijze goed te organiseren en registreren, ziet de raad nog een aantal randvoorwaarden die niet aan bod komen in het samenwerkingsakkoord of het voorontwerp van instemmingsdecreet:

- De uitbreiding van Vaccinnet en andere aanpassingen die ten gevolge van het samenwerkingsakkoord nodig zouden zijn aan het informatiesysteem mogen **geen vertraging opleveren voor de vaccinaties die in Vlaanderen ondertussen zijn opgestart**. In Vlaanderen moet men nu verder kunnen vaccineren en registreren in Vaccinnet terwijl de andere entiteiten worden bijgevoegd.
- Een blijvend aandachtspunt is de **gebruiksvriendelijkheid van Vaccinnet** voor wie gegevens registreert en consulteert.
- Uiteraard moet het informatiesysteem **de effectieve en spoedige uitrol van de vaccinatiestrategie in ons land goed ondersteunen**. Daarom moeten de toegang tot en het gebruik van Vaccinnet ook in de toekomst snel in overeenstemming worden gebracht met eventuele beleidsbeslissingen die de vaccinatiestrategie zouden wijzigen. Wie nu of in de toekomst vaccineert, moet logischerwijze op dat moment ook rechtstreekse toegang en schrijfrecht krijgen in Vaccinnet.
Daarnaast vraagt de raad om samen met de betrokken stakeholders te bekijken of de rechtstreekse toegang tot Vaccinnet ook wenselijk is voor bepaalde zorgverleners die zelf geen vaccinator zijn maar wel een belangrijke ondersteunende rol hebben in de uitrol van de vaccinatiestrategie (bv. apothekers die mee instaan voor de geneesmiddelenbewaking en die ook vaak vragen en signalen van eventuele bijwerkingen krijgen van burgers na hun vaccinatie).
- De raad vraagt **aandacht voor het selecteren, uitnodigen, toeleiden en registreren van mensen in armoede en in het bijzonder van mensen met een precair verblijfsstatuut en daklozen**. Het is niet duidelijk op welke manier deze doelgroepen betrokken zullen worden, bijvoorbeeld omdat daklozen en mensen met een precair verblijfsstatuut meestal niet terug te vinden zijn in officiële registers of lijsten, omdat van deze mensen niet automatisch verwacht kan worden dat ze op afspraak naar een vaccinatie komen, omdat zij vaak niet beschikken over een adres, noch over toegang tot internet en een vaccinatie-uitnodiging via die kanalen dus niet mogelijk is.
Vanuit het standpunt van de volksgezondheid (naast het humane standpunt) is het belangrijk om zo veel mogelijk drempels met betrekking tot de uitnodiging, selectie en registratie voor deze mensen weg te halen. Dit vergt bijkomende inspanningen op maat van de doelgroepen.

3 Garanties met betrekking tot de gegevensdeling en de privacy van de burger

In het kader van de gezamenlijke vaccinatiestrategie voor ons land is een efficiënte organisatie van de COVID-19-vaccinatie elementair. Daarbij is het uitermate belangrijk om te waken over het goede verloop van de gegevensstromen. Ook blijvende garanties inzake de bescherming van de privacy van de burger (in dit geval: zijn persoonsgegevens en gezondheidsgegevens) zijn noodzakelijk om de vaccinatiestrategie succesvol uit te rollen en het vertrouwen van de bevolking (de 'public trust') te bewaren en te bevorderen.

De Vlaamse Raad WVG benadrukt dat **het registreren van gegevens enkel vanuit medisch oogpunt mag gebeuren en beperkt dient te zijn in omvang en in tijd**. De te registreren gegevens moeten relevant en niet buitensporig zijn in verhouding tot de doeleinden waarvoor zij worden bijgehouden.

Ook blijft het erg belangrijk om burgers op een duidelijke en transparante manier te informeren over de organisatie en registratie van de vaccinatie tegen COVID-19, en de persoonsgegevens

die hierbij verwerkt worden. **Inzage van de burger in de eigen gezondheidsinformatie moet uiteraard gevrijwaard blijven.**

Naar aanleiding van enkele artikelen uit het samenwerkingsakkoord formuleert de raad nog de volgende concrete aandachtspunten:

- Art. 2 § 1, tweede lid van het samenwerkingsakkoord bepaalt dat de selectie van een persoon zal gebeuren op basis van drie mogelijke bronnen, die zullen verschillen naargelang de selectie gebeurt op basis van leeftijd, gezondheidstoestand of tewerkstelling. Indien de selectie gebeurt op basis van de gezondheidstoestand, zal dit gebeuren door de verzekeringstellingen en/of de behandelende arts van de betrokkene.

Het is onduidelijk op welke wijze de gegevens voor de selectie op basis van de gezondheidstoestand zullen worden verzameld en hoe zij zullen worden overgemaakt aan de gegevensbank met vaccinatiecodes.

De raad meent dat het noodzakelijk is dat over dit aspect verdere toelichting wordt verschaft. In elk geval **moeten de nodige maatregelen worden genomen opdat het proces van selectie niet zou leiden tot de verspreiding van gezondheidsgegevens waarvan de betrokkene het vertrouwelijke karakter wenst te bewaren.**

- In de toelichting bij artikel 3 van het samenwerkingsakkoord wordt vermeld dat “de gegevensbank met vaccinatiecodes geen medische gegevens bevat, met uitzondering van de aanduiding van de vaccinatiestatus. Om te voorkomen dat alleen al door de opname in de gegevensbank indirect informatie over de gezondheidstoestand van een persoon wordt onthuld, krijgt elke persoon een vaccinatiecode toegewezen”.

Bij de raad rijst de vraag of dit objectief zal kunnen worden gehandhaafd, en **hoe precies de gegevensstromen zullen verlopen die voorafgaan aan de uitnodiging om gevaccineerd te worden**, in het bijzonder wanneer er een selectie gebeurt op basis van de gezondheidstoestand.

- Artikel 3, 1° en 4° van het samenwerkingsakkoord bepalen dat persoonsgegevens zoals de naam, geboortedatum en hoofdverblijfplaats geregistreerd moeten worden. Daarnaast dienen ook contactgegevens zoals telefoonnummer en e-mailadres geregistreerd te worden.

De raad stelt zich de vraag of deze bepalingen niet in strijd zijn met het beginsel van de minimale gegevensverwerking. Het registreren van gegevens zoals telefoonnummer en e-mailadres zijn immers niet strikt noodzakelijk voor een goede registratie van de vaccinatie. Bovendien beschikt niet iedereen over telefoon of e-mail en is het voor sommige groepen dus onmogelijk of problematisch om deze gegevens mee te delen.

De raad benadrukt dat **het niet ter beschikking stellen van bepaalde persoons- en contactgegevens (die verder gaan dan het rijksregisternummer), nooit mag leiden tot uitsluiting van de COVID-19 vaccinatie.**